

Fíggjarpolitískt haldføri

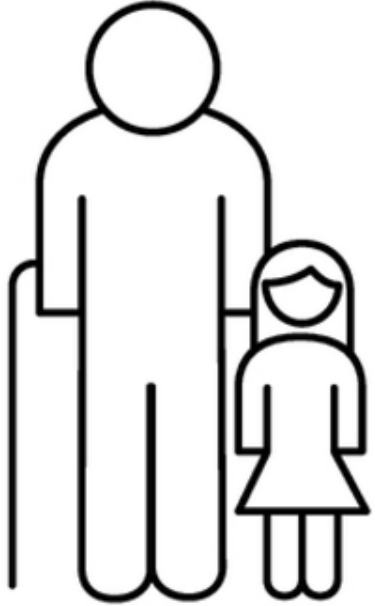

Búskaparráðið

Smæran, 16. januar 2024

Haldførisavbjóðing

Hvat vísir haldførisávísini?

Hvussu nógv manglar í á hvørjum ári, um verandi tænaustøði skal bjóðast í framtíðini, tá vit verða **færri at forsyrgja fleiri?**

Haldførisavbjóðing

Fíggjarpolitikkurin er ikki haldførur

Verandi lóggáva:
Pensjónsaldur
hækkar ½ ár
einans í
2025 og 2030

Pensjónsaldurin hækkar 1/2 ár einans í 2025 og 2030

Inntøkur og útreiðslur almenna geirans

Mia. kr.

13,0

12,5

12,0

11,5

11,0

10,5

10,0

9,5

9,0

2018

2021

2024

2027

2030

2033

2036

2039

2042

2045

2048

2051

2054

2057

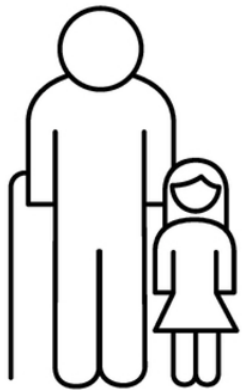
2060

Útreiðslur

Inntøkur

Haldførisávísi

-9%

Kelda: Búskaparráðið

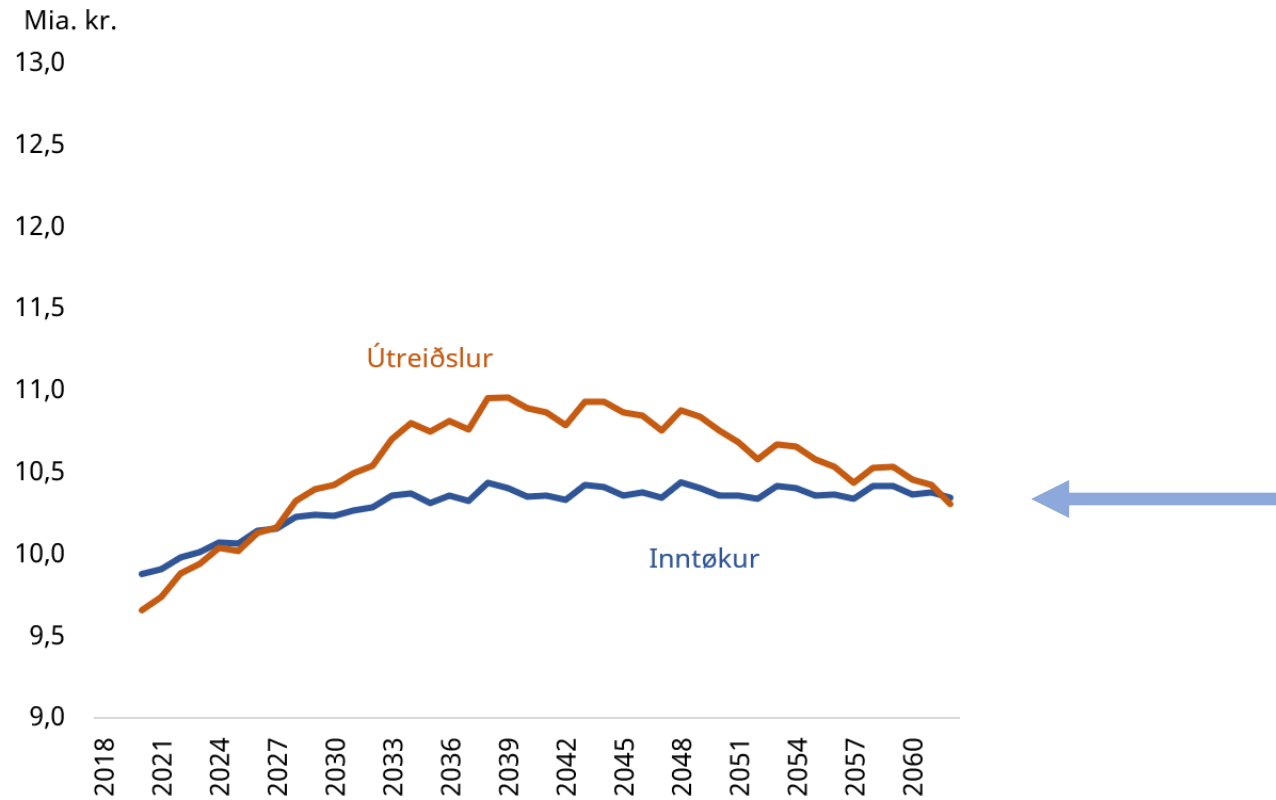
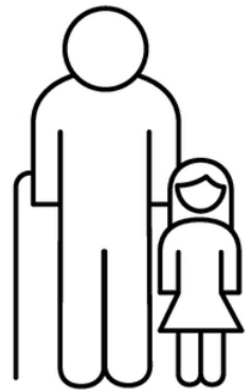
Haldføri

Samhaldsfesti millum ættarlið

Nýskipan:
Pensjónsaldur
hækkar við 1 ári
frá 2035

Pensjónsaldurin hækkar 1 ár fimta hvørt ár (frá 2035)

Inntøkur og útreiðslur almenna geirans

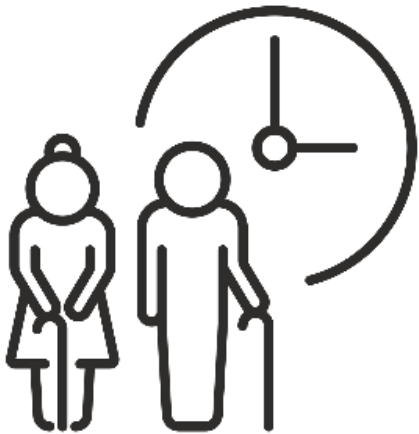

Kelda: Búskaparráðið

Haldføri

Samhaldsfesti millum ættarlið

Hækka
pensjónsaldurin

Effektivisera
eldraøkið

Fíggjarpolitiskt
regluverk

Minka um
fráflyting

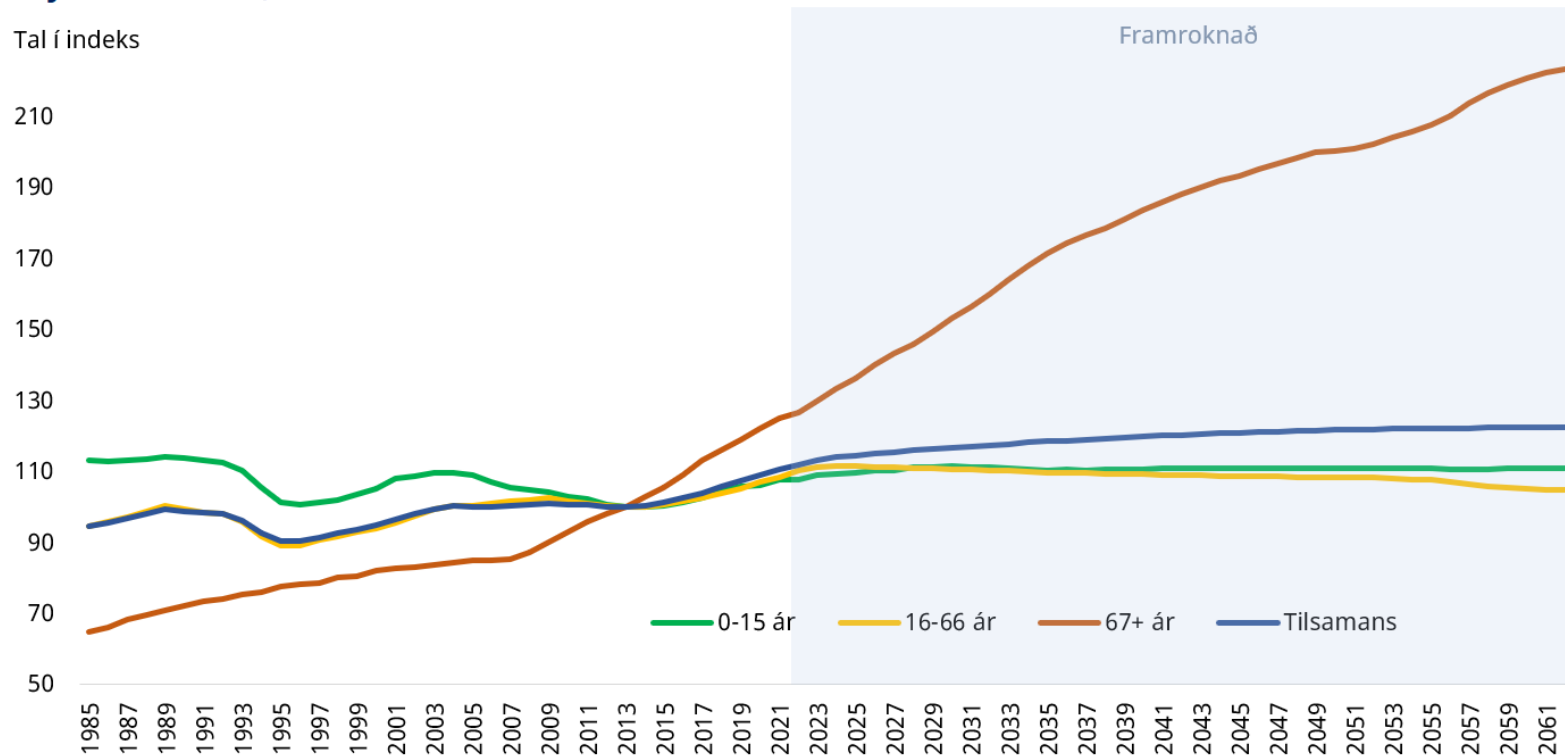
Haldførissavbjóðing

Vit gerast fleiri eldri og vit liva longri

Talið av eldri fólki veksur lutfalsliga nógv

Búfjöld 1985-2062, indeks 2013=100

Tal í indeks

Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið

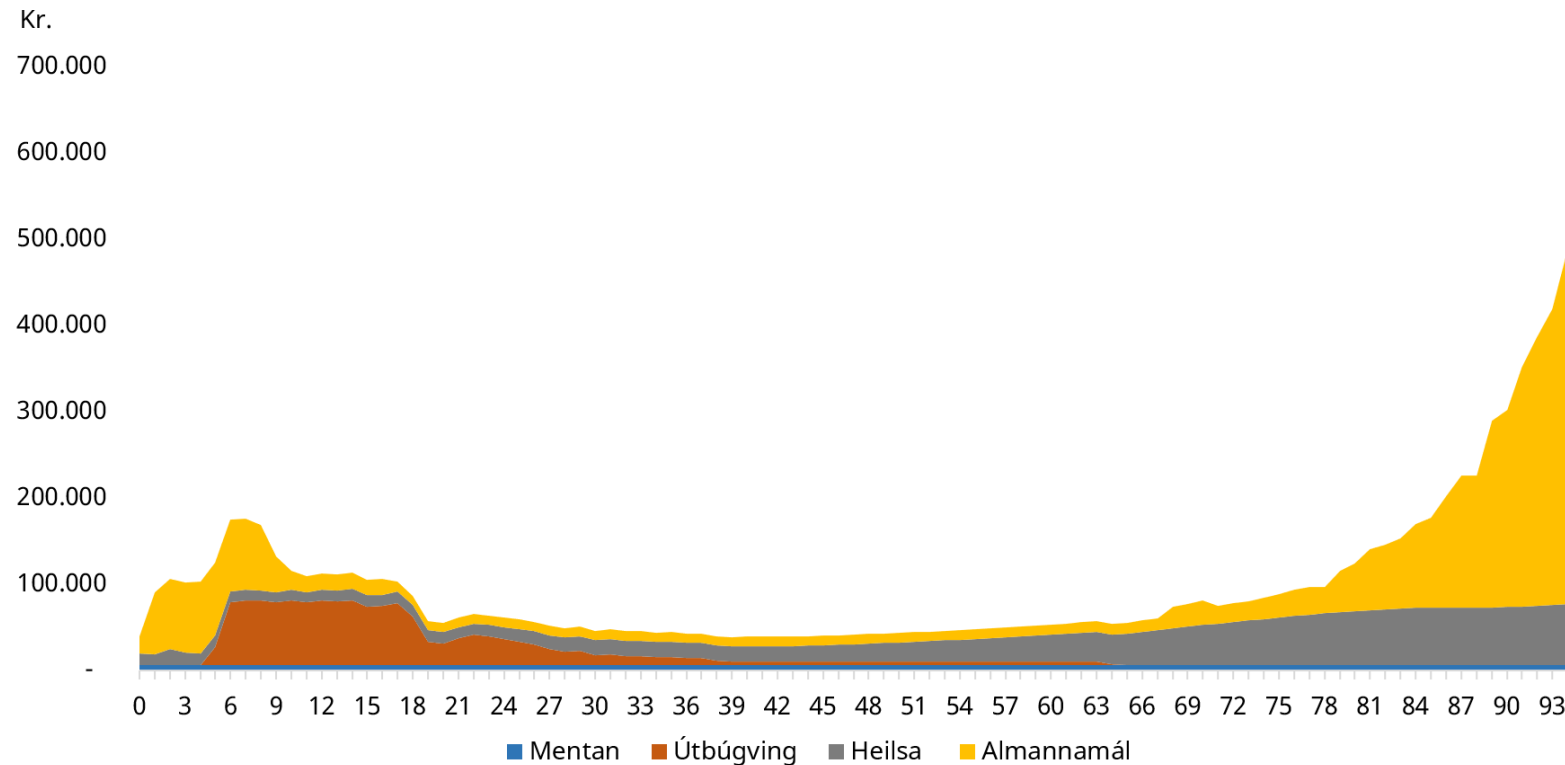
Viðm.: 2023-2062 eru framrokningar

Haldførissavbjóðing

Vit kosta meira tá vit gerast eldri

Almennar útreiðslur serliga høggar til 80+ og 90+ ára gomul

Einstaklinga útreiðslur til nýtslu innan heilsu-, mentanar-, útbúgvingar- og almennamál

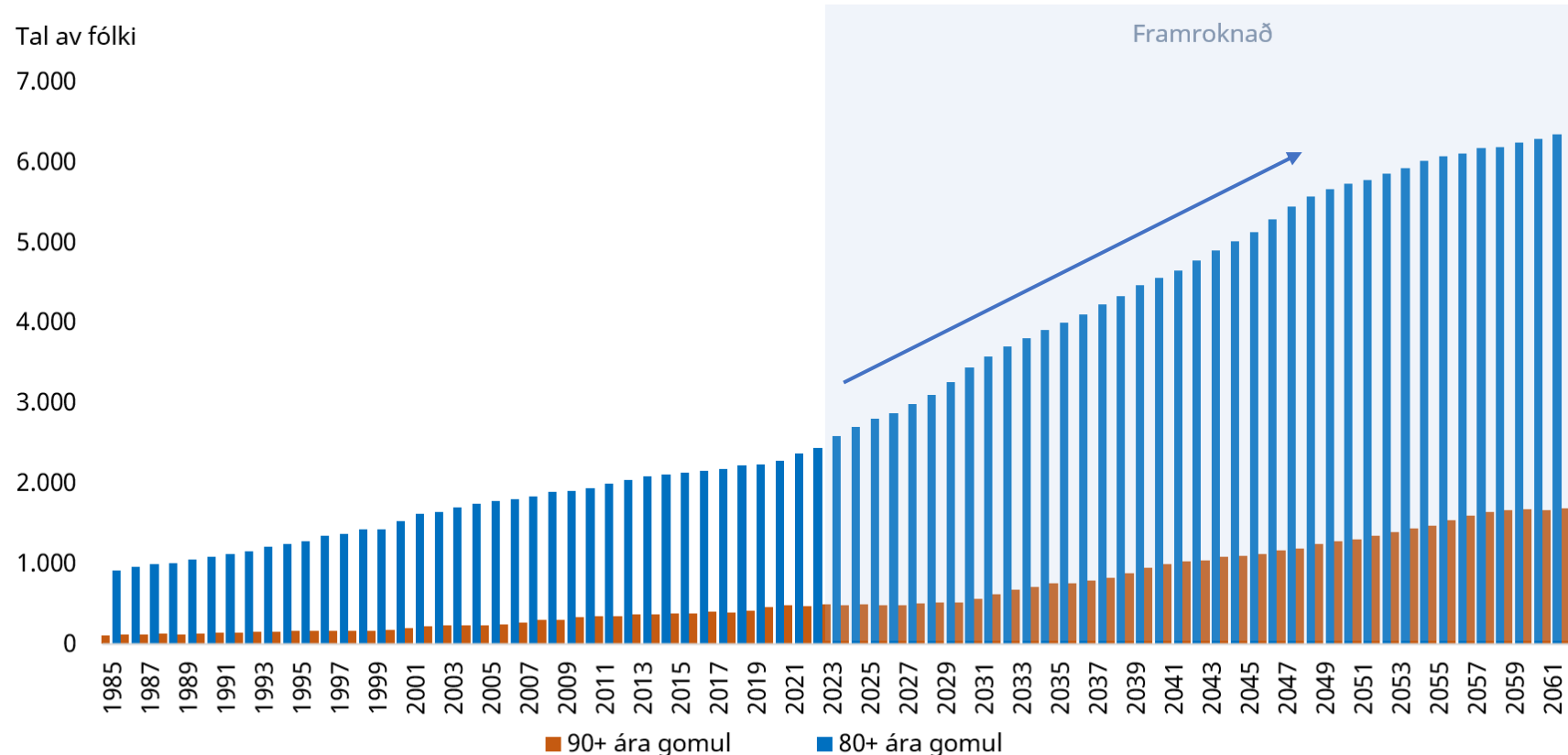
Kelda: Hagstova Føroya, DREAM, Finansministeriet, Landsfólkayvirlitið, Almannaferkið, Tórshavnar kommuna, Roðin, Norðoya bú og heimatænasta, Studni, Gjaldstova Føroya, Undirvísingarráðið og Búskaparráðið

Haldførissavbjóðing

Vit kosta meira tá vit gerast eldri

Talið av 80+ og 90+ ára gomlum veksur komandi árin

Tal av 80+ og 90+ ára gomlum í búfjældini 1985-2062

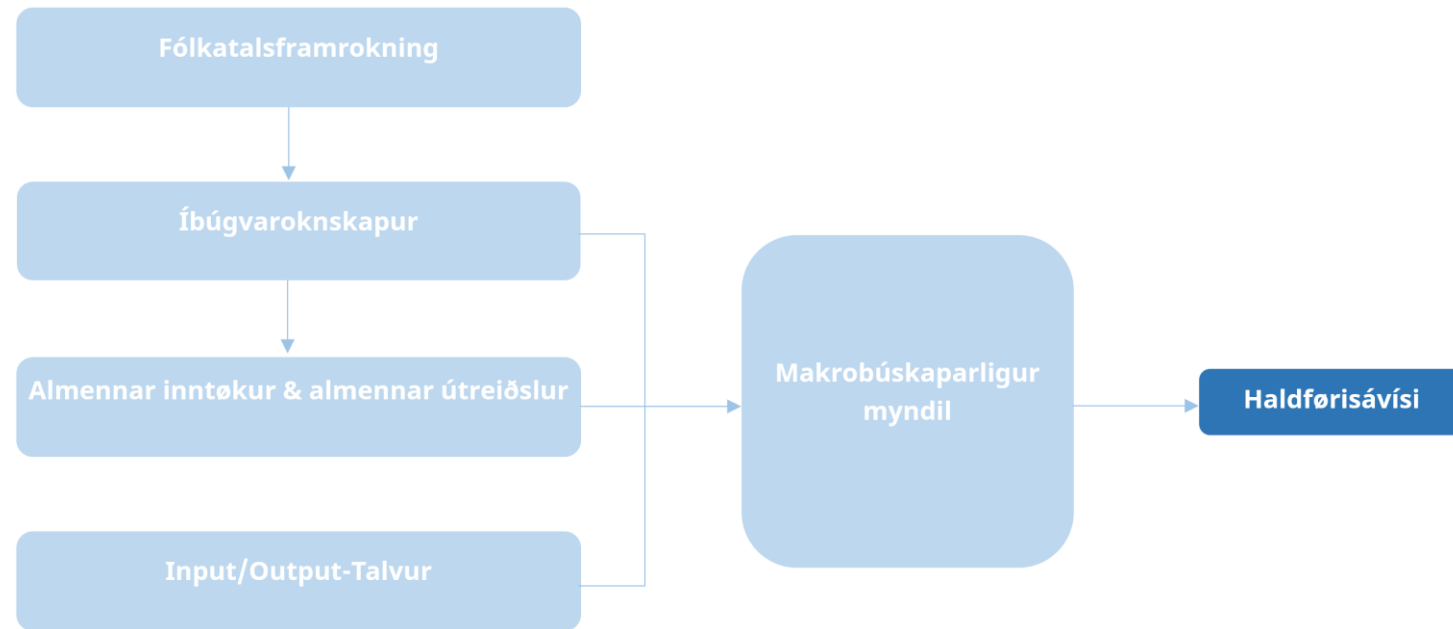

Kelda: Hagstova Føroya

Viðm.: 2023-2062 eru framrokningar

Haldførismyndilin

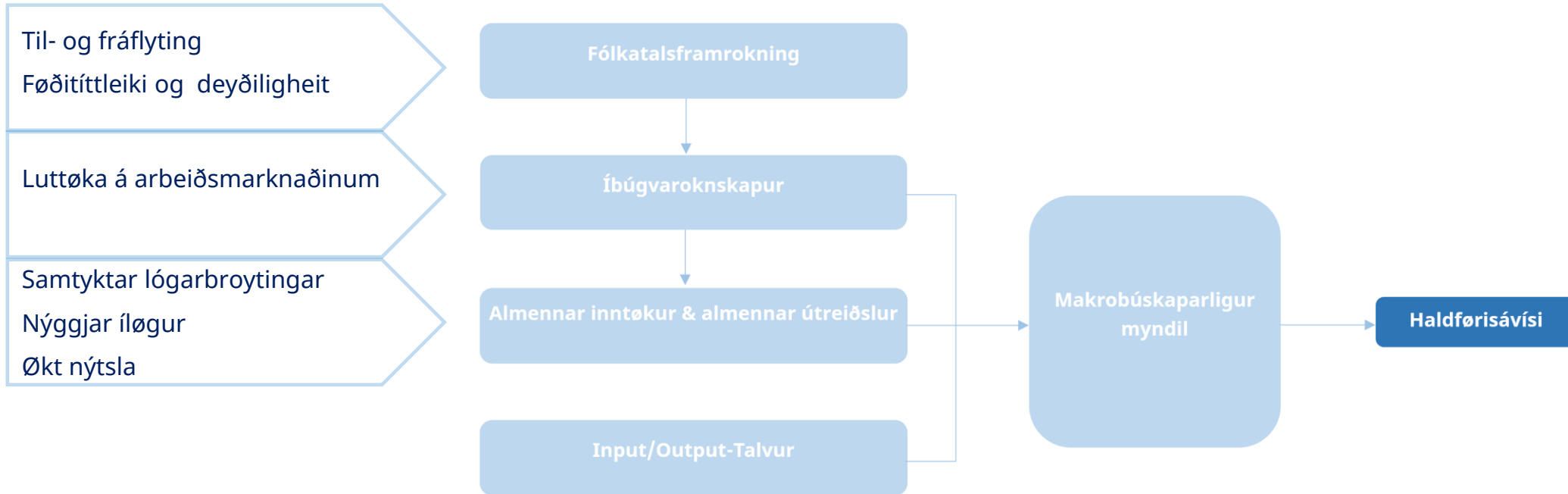
Ein nýggjur myndil er mentur

Haldførismyndilin

Ein nýggjur myndil er mentur

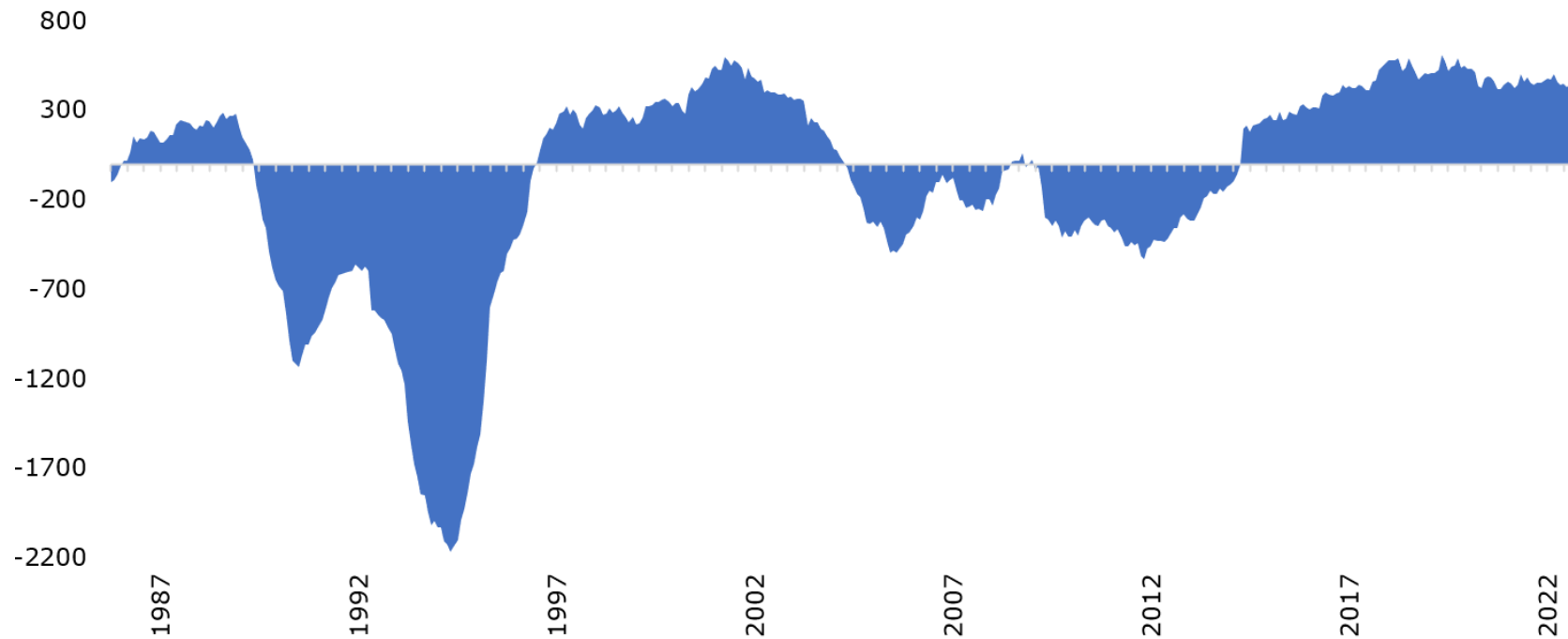
Roknað avleiðing av td.:

Fólkatalshamningur

Fráflytingin í 90' unum ávirkar

Nettotilflyting, tal av persónum

Viðm.: 12 mánaðar leypandi samanlegging.

Kelda: Hagstova Føroya.

Nettofráflyting 0

Fíggjarpolitikkurin er framvegis ikki haldførur

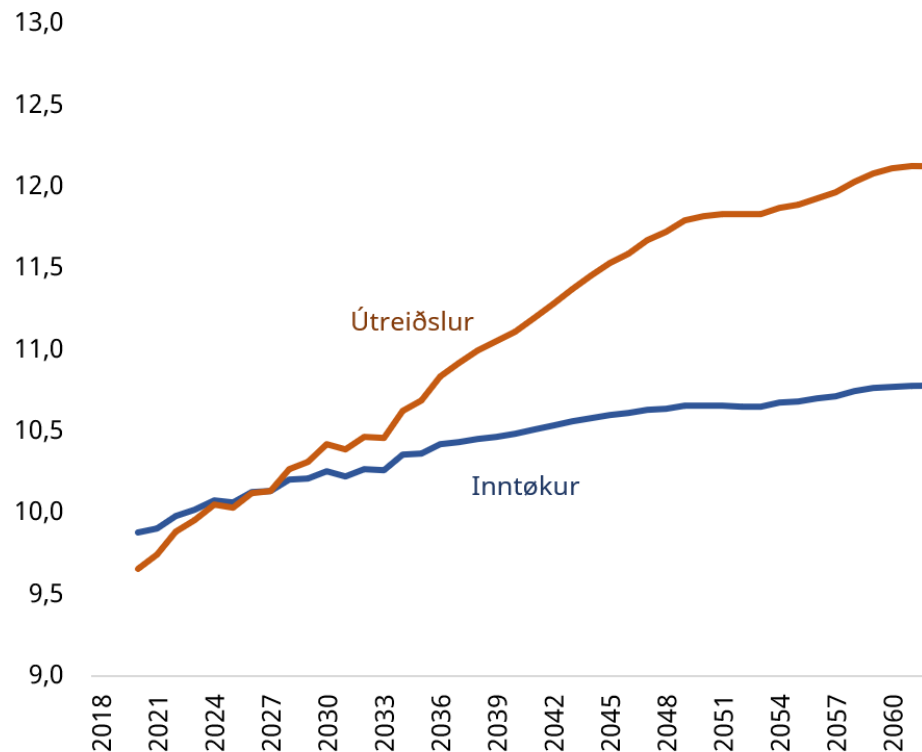
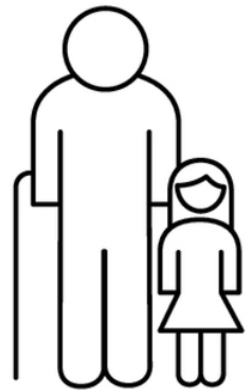
Verandi lóggáva:
Pensjónsaldur
hækkar ½ ár
einans í
2025 og 2030

Pensjónsaldurin hækkar 1/2 ár í 2025 og 2030

Nettotilflyting 0

Inntøkur og útreiðslur almenna geirans

Mia. kr.

Haldførissávisi
-8%

Kelda: Búskaparráðið

Úrslit

Grundframlit og politisk átök

A. Haldfærisávísi, grundframlit og ávirkan av politiskum átökum

Haldfærisávísi, grundframlit

- 9%

- 9%

A1. Pensjónsaldurin hækkar ½ ár 5. hvørt ár

+ 5% stig

A2. Pensjónsaldurin hækkar 1 ár 5. hvørt ár (frá 2035)

+ 8% stig

A3. Lækking av einstaklingaútreiðslum til eldrarøkt á 20% yvir 40 ár

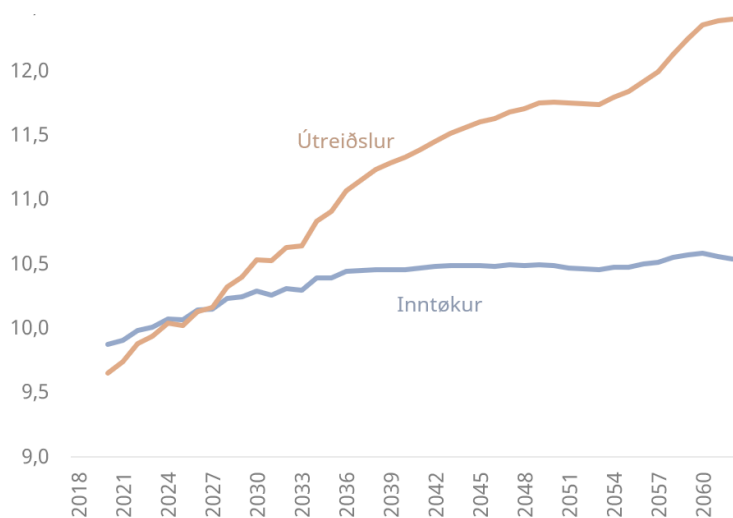
+ 1% stig

+ 1% stig

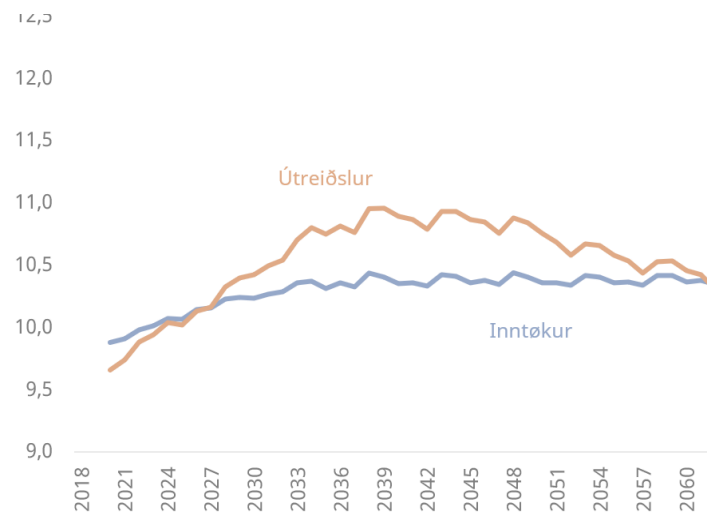
Haldfærisávísi við politiskum átökum

- 3%

0%

Kelda: Búskaparráðið

Kelda: Búskaparráðið

Úrslit

Avleiðingar av at hækka pensjónsaldurin

Hækka vit pensjónsaldurin, vendist gongdin í úrslitinum hjá tí almenna

Úrslit á primeru saldo almenna geirans

% av BTÚ

4%

2%

0%

-2%

-4%

-6%

-8%

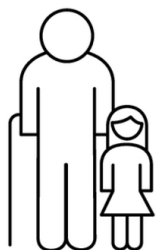
-10%

2018 2021 2024 2027 2030 2033 2036 2039 2042 2045 2048 2051 2054 2057 2060

Hækka pensjónsaldur 1 ár fimta hvørt ár við byrjan í 2035

Hækka pensjónsaldur 1/2 ár fimta hvørt ár frameftir

Hækka pensjónsaldur 1/2 ár í einans 2025 og 2030

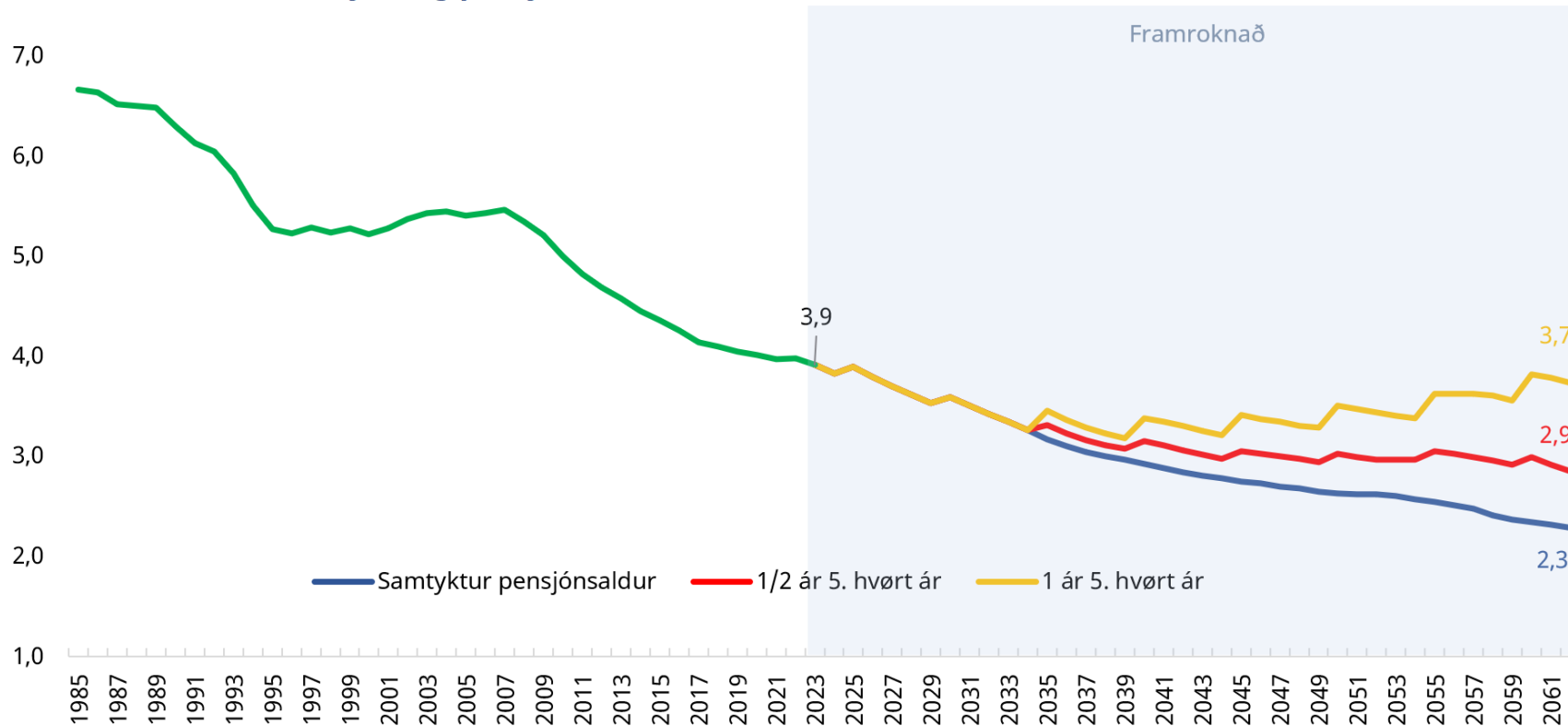
Kelda: Búskaparráðið

Úrslit

Avleiðingar av at hækka pensjónsaldurin

Vit verða færri at forsyrgja fleiri um vit ikki hækka pensjónsaldurin

Lutfall millum arbeiðsfjöld og pensjónistar

Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið

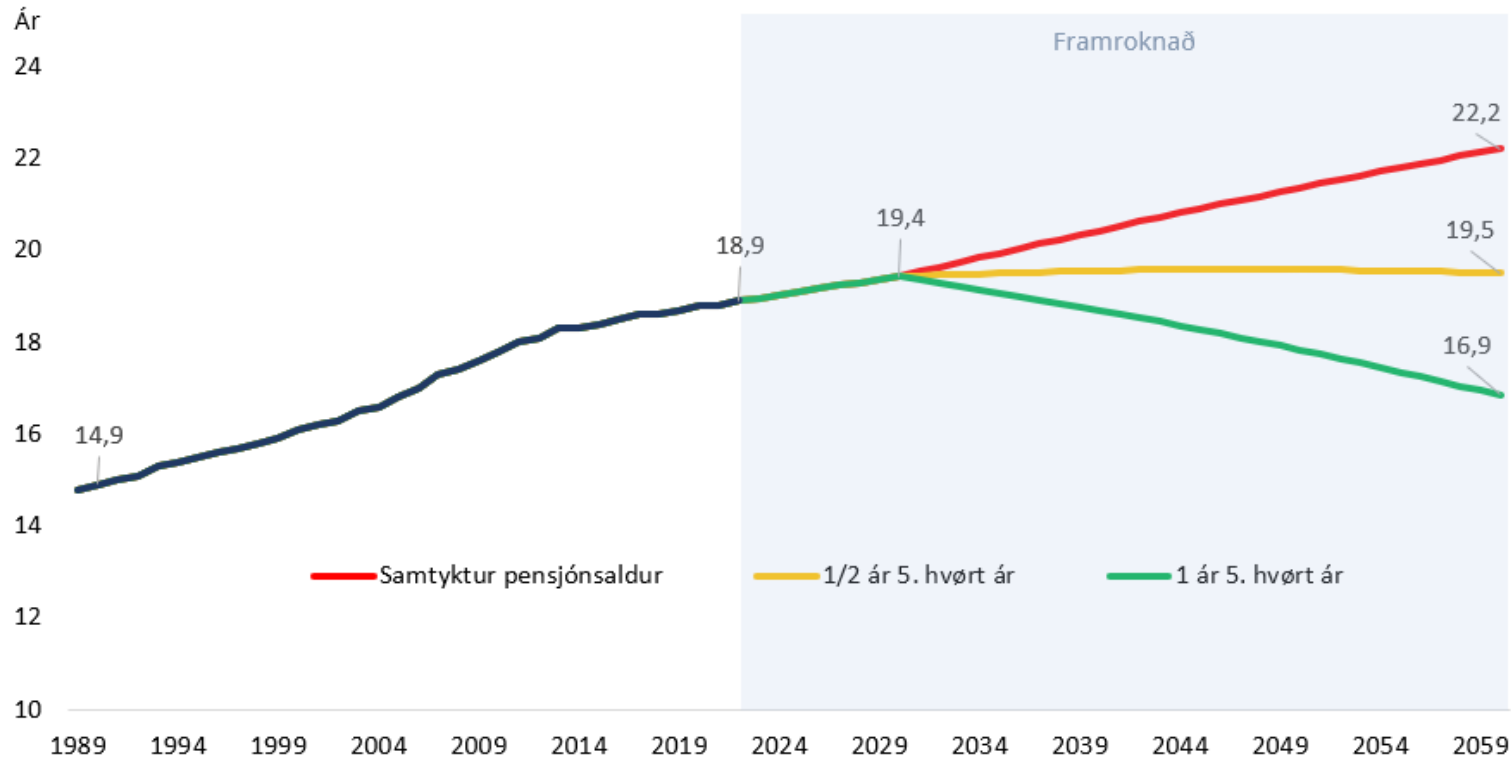
Viðm.: 2023-2062 eru framrokningar

Úrslit

Avleiðingar av at hækka pensjónsaldurin

Jú fleiri ár vit skulu forsyrgjast sum pensjónistar, jú dýrari verður tað hjá yngru ættarliðunum

Væntað restlívitið tá ið pensjónsaldur er rokkin

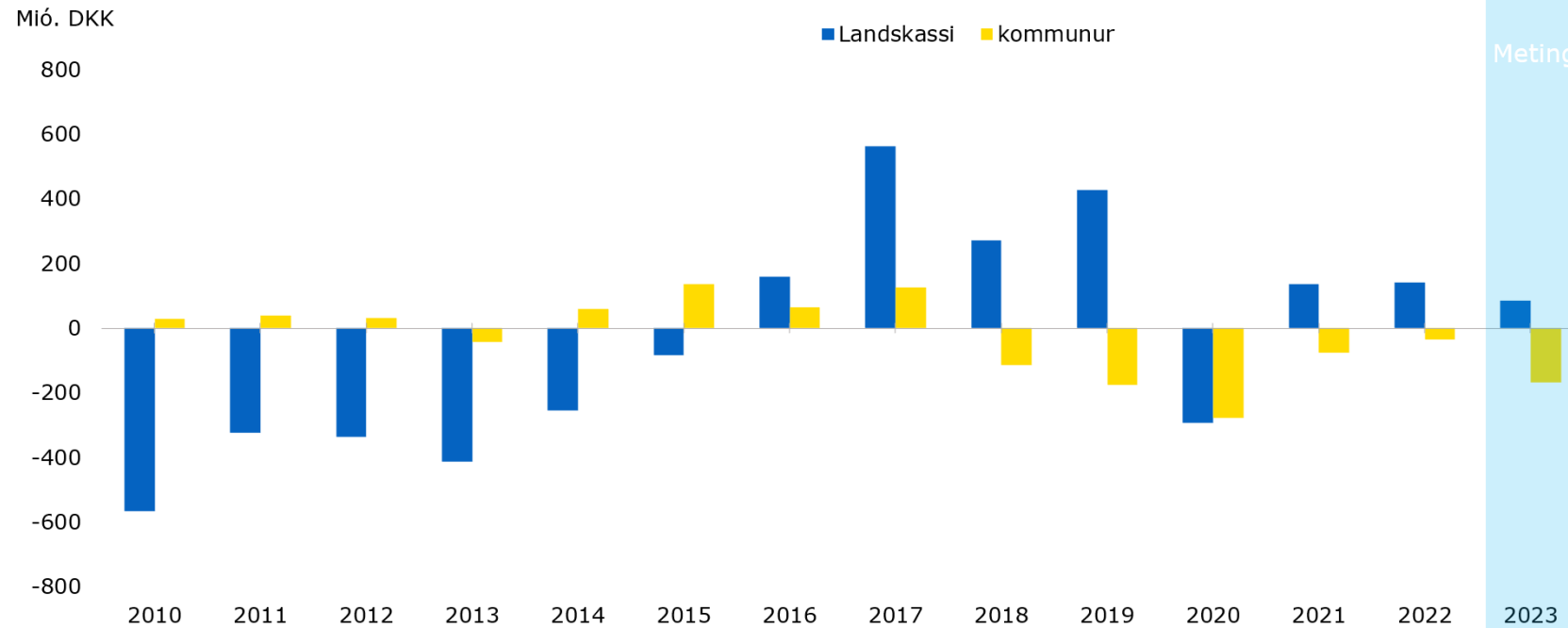
Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið

Haldførisavbjóðing

Vánalig fíggjarstýring

Fleiri ár við hákonjunkturi – ov lítið avlop

Úrslit hjá landskassa og kommunum, 2010-2023

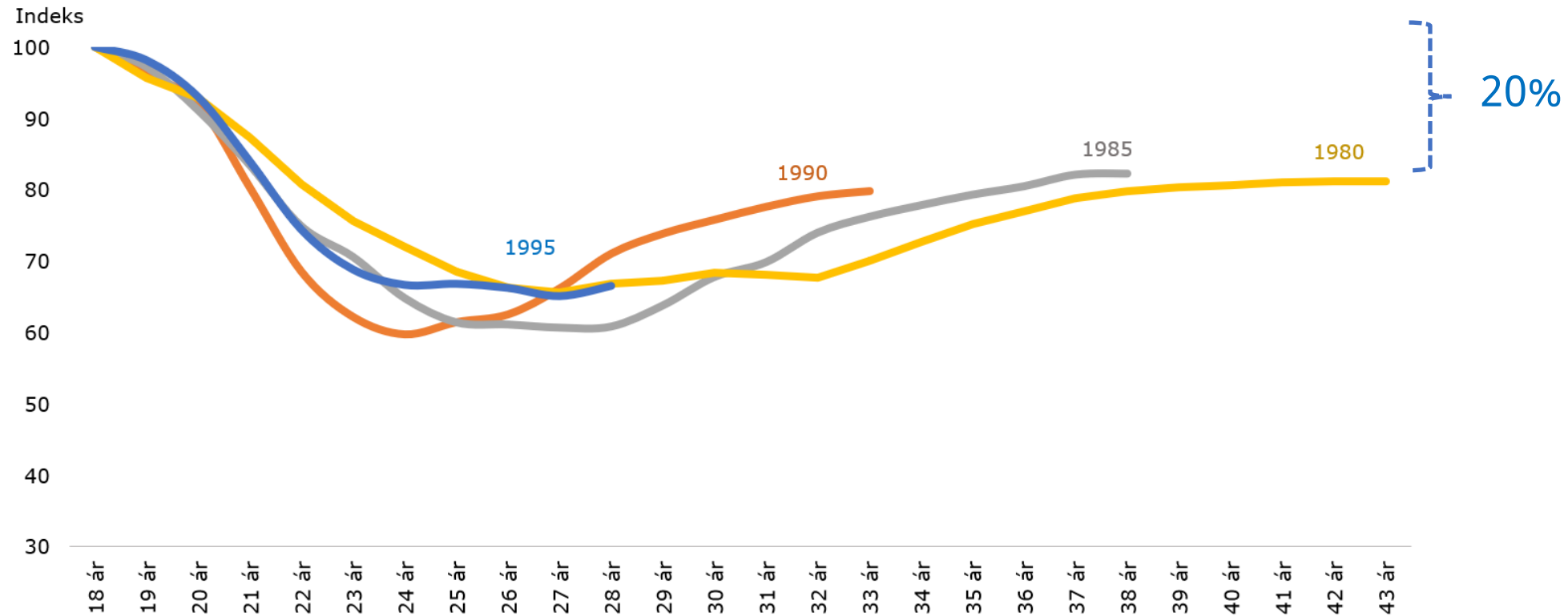
Viðm.: Landskassi RLÚ vanligir postar. 2023 er ein meting.

Kelda: Gjaldstovan, Fíggjarmálaráðið og Búskaparráðið.

Haldførissavbjóðing

Vit missa 20% av hvørjum árgangi

Ung, ið eru vend heimaftur eftir at hava búð uttanlands

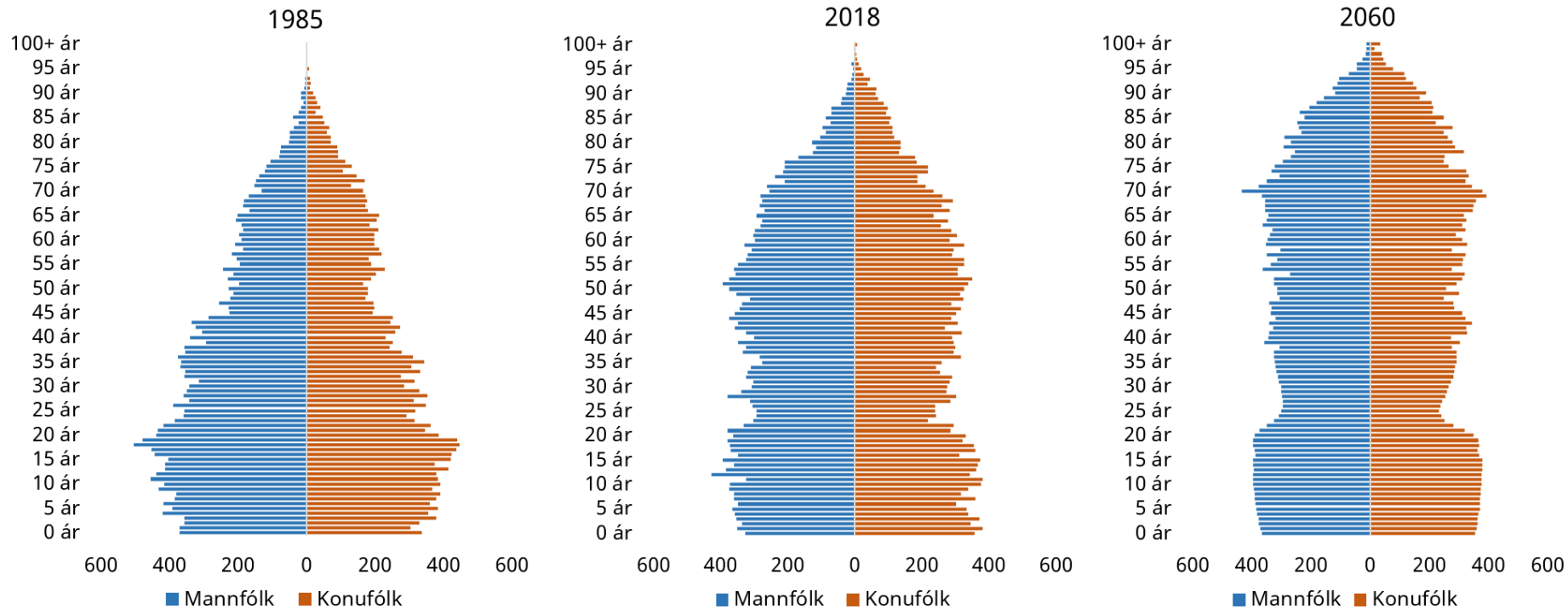
Kelda: Hagstova Føroya

Haldførissavbjóðing

Aldurssamansetingin hjá búfjældini verður verri

Vit gerast
lutfalsliga
fleiri eldri

Fólkatalspyramida 1985, 2018 og 2060

Kelda: Hagstova Føroya

Viðm.: 2060 eru framskrivaði tøl

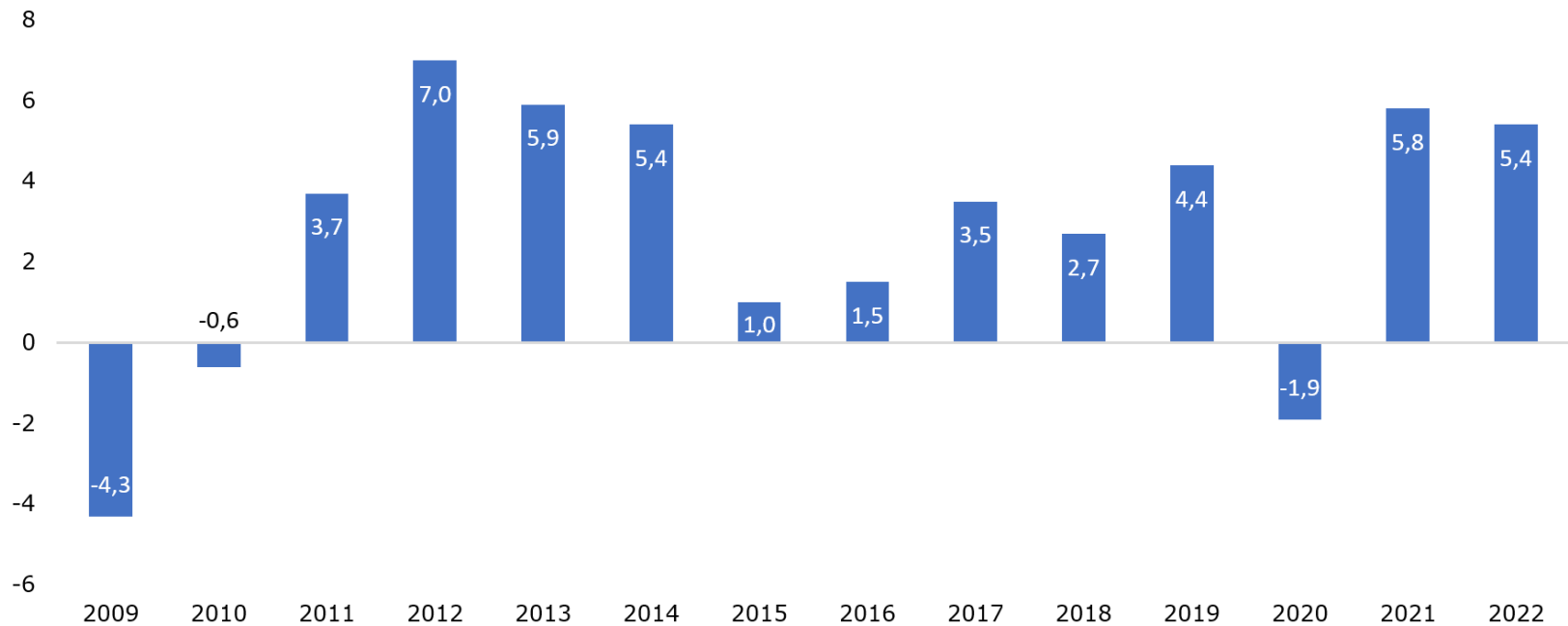
Skjót loysn?

Veksa okkum úr trupulleikanum?

Vit hava havt stóran realan búskaparvøkstur í mong ár

Realur búskaparvøkstur, 2009-2022

Árlig broyting, %

Viðm.: Fastir 2010-prísir, leinkjað virði

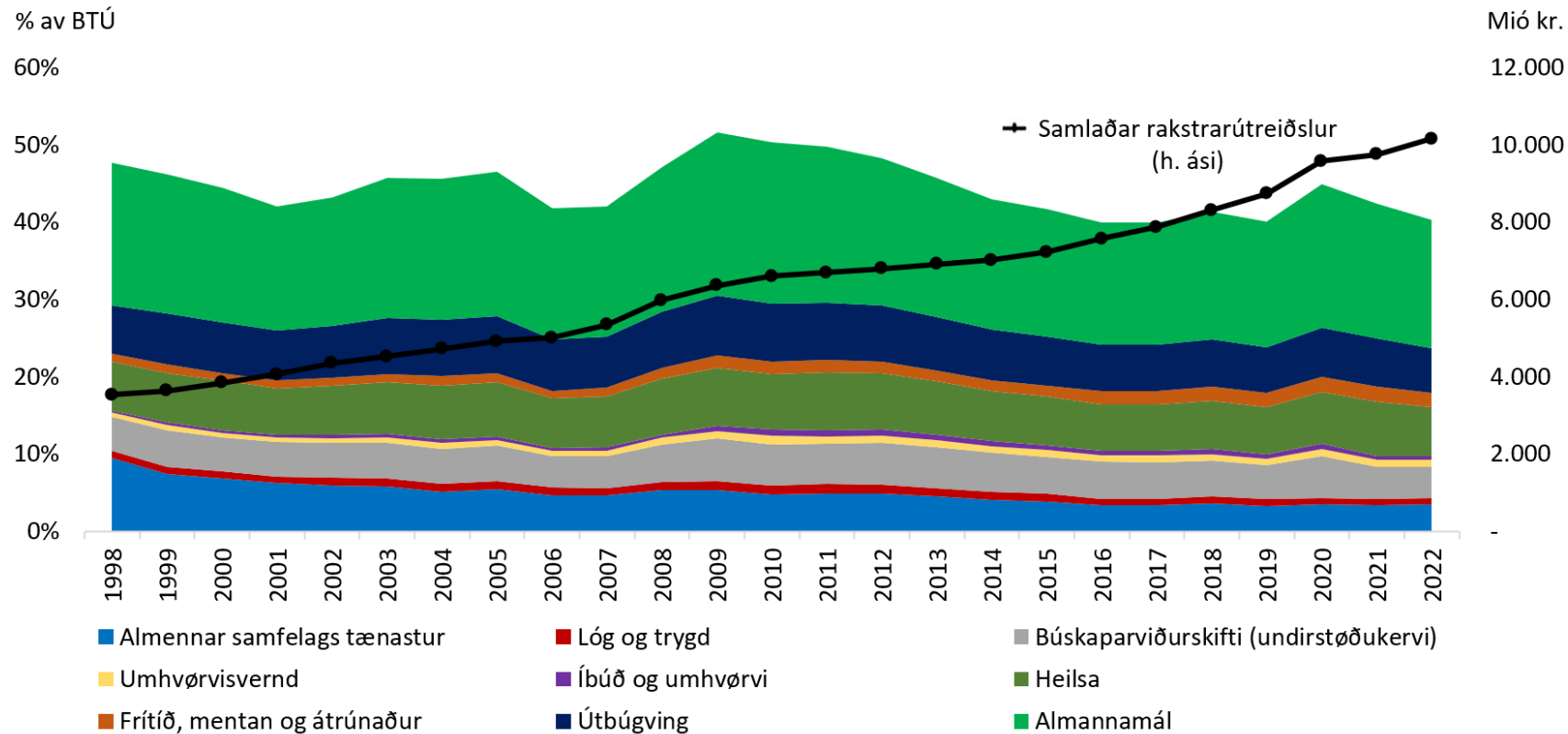
Kelda: Hagstova Føroya.

Nei

Vit kunnu ikki veksa okkum úr trupulleikanum

Sannlíkt fylgir
lønarvøkstur í tí
almenna og
krøv til viðgerð
o.a. við

Rakstrarútreiðslur sum prosent av BTÚ frá 1998 til 2022

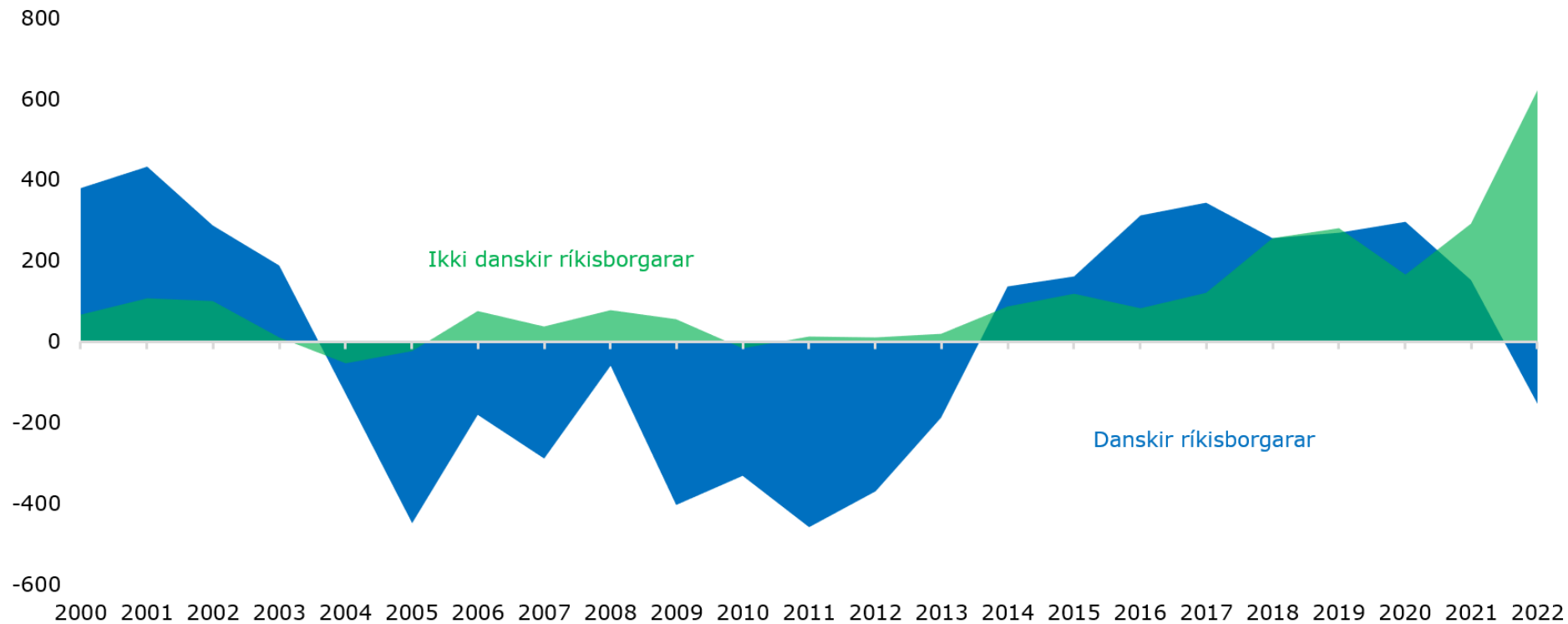
Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið

Skjót loysn?

Innflyta arbeiðsmegi?

Nógvir
útlendingar
eru komnir til
Føroya at
arbeiða

Nettotilflyting býtt á danskar og ikki danskar ríkisborgarar

Kelda: Hagstova Føroya og egnar útrokningar

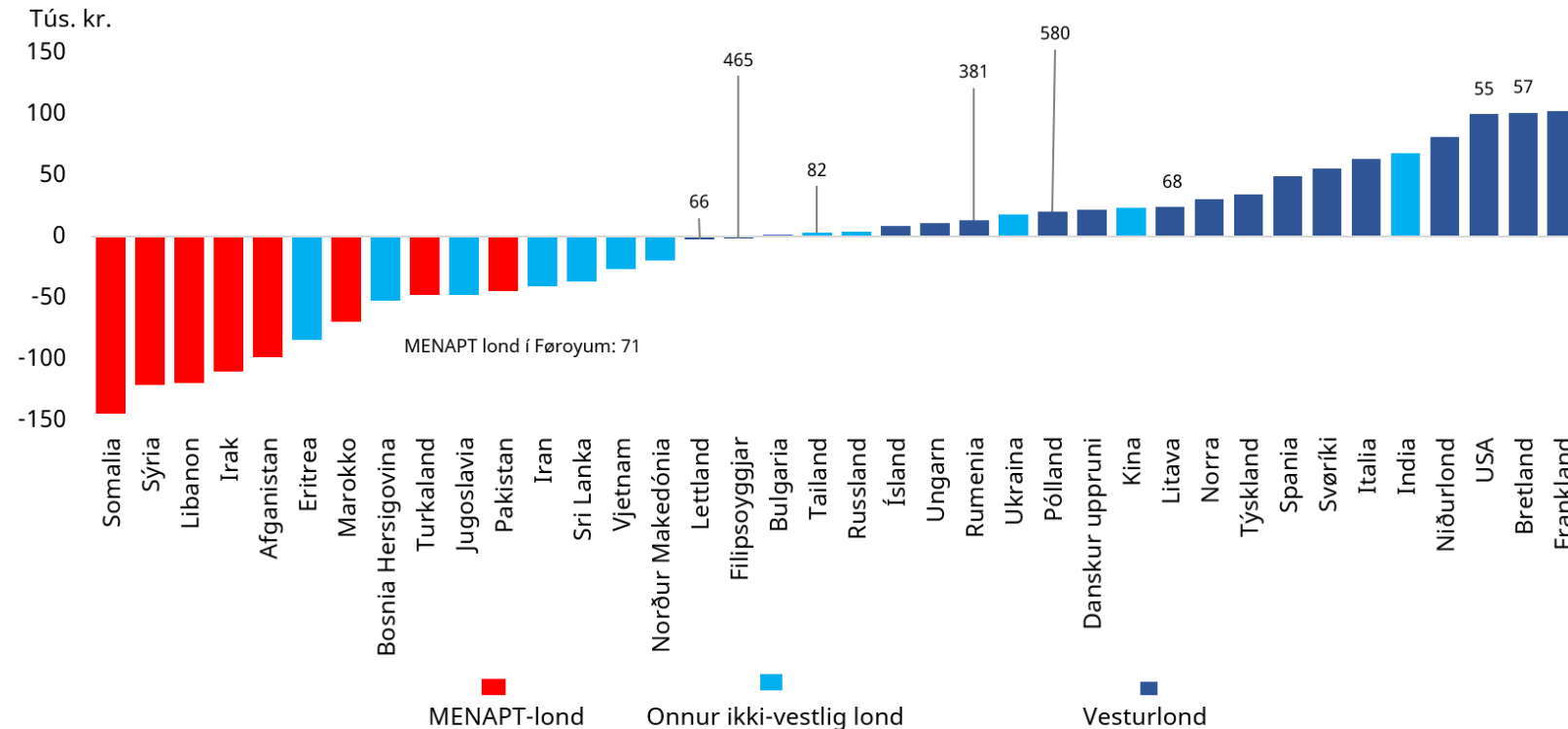
Nei

At innflyta arbeiðsmegi loysir ikki trupulleikan

Onnur lond
hava somu
avbjóðing
sum vit

Útlendingar
kasta ikki tað
sama av sær,
sum føroyingar

Nettóíkast frá tilflytarum og eftirkomarum í Danmark, 2019

Kelda: Finansministeriet og Útlendingastovan

Viðm.: Netto íkast í miðal (1.000 kr. pr. Persón, 2019-støðið)

Tølini, ið eru lögð afturat stabbnum vísa á, hvussu nógvar umsóknir um upphaldsloyvi vóru í Føroyum í 2022, býtt á upprunaland.

MENAPT er ein altjóða bólking av londum út miðeystri, norðurafrika og Turkalandi.

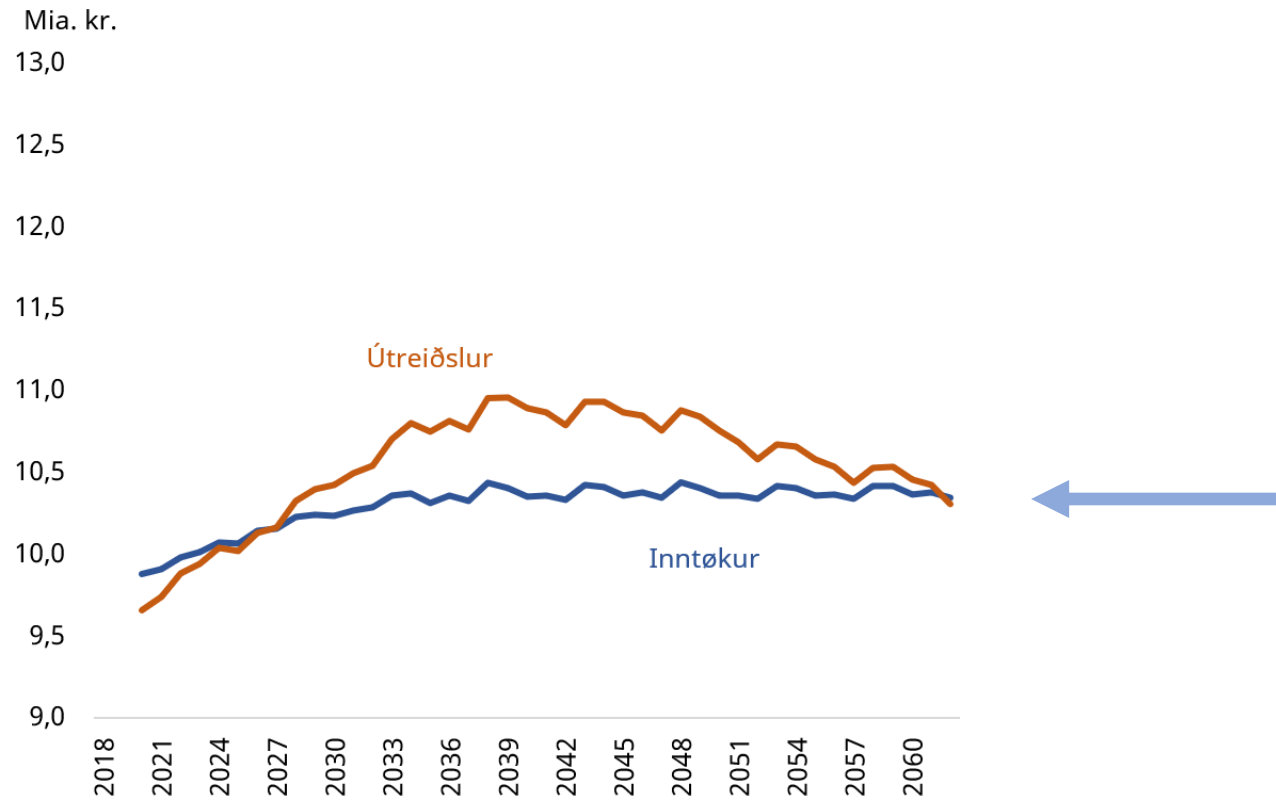
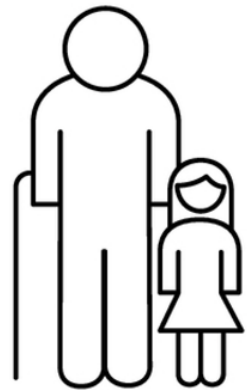
Haldfœri

Samhaldsfesti millum ættarlið

Neyðugt er at fremja nýskipanir sum betra um haldfœrið

Pensjónsaldurin hækkar 1 ár fimta hvørt ár (frá 2035)

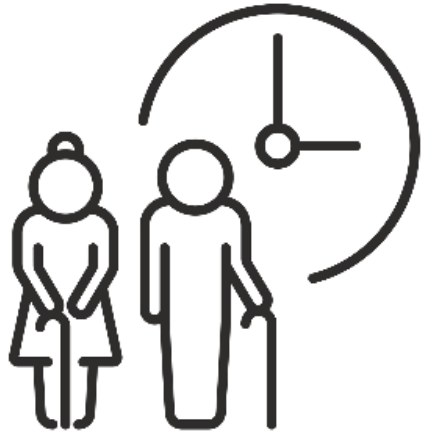
Inntøkur og útreiðslur almenna geirans

Kelda: Búskaparráðið

Loysnir

Hækka
pensjónsaldurinn

Effektivisera
eldraðkið

Fíggarpolitískt
regluverk

Minka um
fráflyting

